

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000022

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-01-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №220 від 21.02.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бодунова Олеся Миколаївна

2. Olesya Bodunova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.08

Назва наукової спеціальності: Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-01-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 27.855.03

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81

Тема дисертації:

1. Кримінологічні засади запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій
2. Criminological basis for the prevention of crime in the area of information technology

Реферат:

1. У дисертації визначені кримінологічні засади запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій в Україні. Досліджено генезу та історичний розвиток запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій. Встановлено, що основними рисами початку розвитку кіберзлочинності є: 1) перші випадки кримінальних правопорушень, вчинені з використанням електронних обчислювальних машин, свідчать про початок цього явища та зростання інтересу до комп'ютерної та мережевої діяльності як засобу для вчинення кримінальних правопорушень; 2) формування організованих злочинних груп, які використовували свої знання для незаконного збагачення та порушення встановленого порядку, свідчить про еволюцію цього явища від окремих випадків до організованої діяльності; 3) на цьому етапі відсутність ефективних інструментів правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю стала значущим обмеженням у запобіганні цим кримінальним правопорушенням; 4) існувала відсутність випадків покарання комп'ютерних злочинців за їх протиправну діяльність, оскільки правова база для цього була недостатньо розвиненою. Розглянуто методологію кримінологічного дослідження злочинності у сфері інформаційних технологій.

Злочинність у сфері інформаційних технологій та її запобігання у її поєднанні динамізму і статичності, мінливість, структурованість, багатоплановість зумовлюють і відповідну структуру методології її дослідження, що складається з таких частин: домінуючого світогляду, типу наукового мислення, філософських засад, наукових парадигм, методологічних підходів та наукових методів. До основних аспектів методології дослідження злочинності у сфері інформаційних технологій віднесено: 1) мультидисциплінарний підхід: дослідження злочинності у сфері інформаційних технологій вимагає співпраці між різними галузями науки та індустрією, включаючи правознавців, комп'ютерних фахівців, психологів, соціологів і багатьох інших. Мультидисциплінарний підхід дозволяє більш повно розуміти й аналізувати злочинність у сфері інформаційних технологій; 2) вивчення технологій: зростання злочинності у сфері інформаційних технологій часто пов'язане з використанням новітніх технологій. Дослідники повинні слідкувати за останніми розвитками у сфері інформаційних технологій і кібербезпеки; 3) збір та аналіз даних: збір і аналіз значних обсягів даних може допомогти виявити патерни та тренди в кіберзлочинності. Методи аналізу даних, такі як машинне навчання й аналіз значних даних, стають усе більш важливими в цій галузі; 4) етичні аспекти: врахування етичних аспектів дослідження злочинності у сфері інформаційних технологій, таких як приватність і безпека даних, також має велике значення; 5) правова складова: аналіз правового регулювання і кримінального переслідування злочинності у сфері інформаційних технологій є важливою складовою дослідження; 6) соціальні аспекти: розуміння соціальних аспектів злочинності у сфері інформаційних технологій, включаючи мотиви та наслідки кіберзлочинців, також є важливим; 7) методи попередження і реагування: розробка методів і стратегій для попередження та реагування на злочинність у сфері інформаційних технологій також є важливою частиною дослідження. Виокремлено групи мотивів вчинення кіберзлочинів: раціональні мотиви (можуть входити корисливі, політичні мотиви, релігійні мотиви); емоційні мотиви (мотив помсти, мотив гри); моральні мотиви (хуліганські мотиви, мотив справедливості); змішані мотиви (досить часто поєднуються емоційні з моральними мотивами). Представлено класифікацію осіб, що вчиняють кримінальні правопорушення у сфері інформаційних технологій: 1) кримінальні правопорушення, що порушують доступність, конфіденційність і цілісність комп'ютерних даних і систем (незаконний доступ, незаконне перехоплення, втручання в систему та дані); 2) кримінальні правопорушення, пов'язані з використанням комп'ютера як інструмента для вчинення кримінальних правопорушень (маніпуляції з інформацією), такі як комп'ютерне підроблення та комп'ютерне шахрайство; 3) кримінальні правопорушення, пов'язані з контентом, зокрема з вмістом даних у комп'ютерних мережах (особливо розповсюджені кримінальні правопорушення, пов'язані з дитячою порнографією); 4) порушення авторського права і суміжних прав (визнання порушень, пов'язаних з авторським правом, компетенцією національних законодавств країн); 5) акти расизму та ксенофобії, вчинені за допомогою комп'ютерних мереж; 6) кібертероризм (кібервійни).

2. The dissertation defines the criminological principles of crime prevention in the field of information technology in Ukraine. The genesis and historical development of crime prevention in the field of information technology are investigated. It is established that the main features of the beginning of the development of cybercrime are: 1) the first cases of criminal offences committed with the use of electronic computers indicate the beginning of this phenomenon and the growing interest in computer and network activities as a means of committing criminal offences; 2) the formation of organised criminal groups which used their knowledge for illicit enrichment and violation of the established order indicates the evolution of this phenomenon from individual cases to organised activities; 3) at this stage, the lack of effective legal instruments to regulate. The dissertation considers the methodology of criminological research of crime in the field of information technology. Crime in the field of information technology and its prevention in its combination of dynamism and static, variability, structuredness, and versatility determine the corresponding structure of the methodology for its study, which consists of the following components: the dominant worldview, type of scientific thinking, philosophical foundations, scientific paradigms, methodological approaches and scientific methods. The main aspects of the methodology for studying crime in the field of information technology include: 1) a multidisciplinary approach: the study of crime in the field of information technology requires cooperation between various fields of science and industry, including lawyers,

computer specialists, psychologists, sociologists and many others. A multidisciplinary approach allows for a more complete understanding and analysis of cybercrime; 2) study of technology: the growth of cybercrime is often associated with the use of new technologies. Researchers should keep abreast of the latest developments in information technology and cybersecurity; 3) data collection and analysis: collecting and analysing large amounts of data can help identify patterns and trends in cybercrime. Data mining techniques such as machine learning and big data analysis are becoming increasingly important in this area; 4) ethical aspects: considering the ethical aspects of researching cybercrime, such as data privacy and security, is also important; 5) legal aspects: analysing the legal regulation and prosecution of cybercrime is an important part of the research; 6) social aspects: understanding the social aspects of cybercrime, including the motive; 7) methods of prevention and response: development of methods and strategies for prevention and response to crime in the field of information technology is also an important part of the study. The author identifies groups of motives for committing cybercrime: rational motives (these may include mercenary, political, and religious motives); emotional motives (revenge motive, game motive); moral motives (hooliganism, justice); mixed motives (very often emotional and moral motives are combined). The author's classification of persons committing criminal offences in the field of information technology is presented: 1) criminal offences that violate the availability, confidentiality and integrity of computer data and systems (illegal access, illegal interception, interference with the system and data); 2) criminal offences related to the use of a computer as a tool for committing criminal offences (information manipulation), such as computer forgery and computer fraud; 3) criminal offences related to content, in particular, to the content of data in computer networks (criminal offences related to child pornography are particularly widespread); 4) infringement of copyright and related rights (recognition of copyright-related offences as the competence of national legislation); 5) acts of racism and xenophobia committed through computer networks; 6) cyberterrorism (cyberwarfare).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бодунова О. М. Теоретико-прикладні основи запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 344 с.
- Digitalization of public services in countering criminal offenses / Bodunova O., Stefanchuk M., Polyvoda V., Kikalishvili M., Yeromenko-Kniazieva L. Estudios Economia Aplicada. Volume 38-3 (1). С. 1-17. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5012/5135> (Scopus).
- Combating corruption: International standards and national practice / Bodunova O., Topchii V., Zadereiko S., Didkivska G., Shayturo O. Amazonia Investiga, 11(52). С. 278-287. URL: <https://amazoniainvestiga.info/check/52/30-278-287.pdf> (Web of Science).
- International anti-corruption standards / Bodunova O., Topchii V., Zadereiko S., Didkivska G., Shevchenko D. Baltic Journal of Economic Studies. 2021. Vol. 7, №. 5. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1583/1602> (Web of Science).
- Criminal-legal and criminological research of illicit trafficking in narcotic drugs and their analogues with the use of computer technologies / Bodunova O., Omelchuk O., Shekhovtsova L., Lukasevych-Krutnyk I., Yanishevskaya K., Plutytska K. International Journal of Management (IJM). 2020, June. Volume. Issue 6. Pp. 728-738. Article ID : IJM_11_06_060. URL : <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=>

- Bodunova O. M., Yatsyk T. P., Shkelebei V. A. Media interaction with law enforcement agencies as a factor in promoting crime prevention in the information sphere. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. 2020. Volume 38, Number 2. P. 15–20. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fae825be-9bec-4ea8-a4f4-ca32880993b0/content>.
- Бодунова О. М. Кримінологічна характеристика особи, що вчиняє кримінальні правопорушення у сфері інформаційних технологій. *Ірпінський юридичний часопис*. 2022. № 1. С. 151–159. URL: https://drive.google.com/file/d/1Dp-EV8yXGE5Lkq3P8GXl_3nJAfy9aOR7/view.
- Бодунова О. М., Любавіна В. П. Вплив новітніх технологій на динаміку злочинності в Україні. *Право і суспільство*. 2018. № 4. С. 225–229. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/4_2018/part_1/4-1.pdf#page=225
- Бодунова О. М. Взаємодія засобів масової інформації з правоохоронними органами України в запобіганні злочинності. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2019. № 2. С. 46–54. URL: <http://surl.li/phchv>.
- Бодунова О. М. Теоретико-правові засади визначення поняття злочинів у сфері інформаційних технологій. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2019. № 3. С. 17–21. URL: <http://surl.li/phcdt>.
- Бодунова О. М. Запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій: міжнародно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал : електронне наукове фахове видання*. 2020. № 4. С. 246–249. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/03/15-1.pdf>.
- Бодунова О. М. Окремі напрями покращення взаємодії ЗМІ із правоохоронними органами у запобіганні злочинності в інформаційній сфері. *Юридична наука*. 2020. № 2(104). С. 5–11. URL: <https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/article/view/62/59>.
- Бодунова О. М., Яцик Т. П. Щодо розмежування понять «інформаційна безпека» та «кібербезпека». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2020. Випуск 47, том 2. С. 64–66. URL: https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc48/part_2/15.pdf.
- Бодунова О. М., Яцик Т. П. Роль засобів масової інформації у запобіганні злочинності в інформаційній сфері. *Правові новели : науковий юридичний журнал*. 2020. № 10, том III. С. 117–122. URL: http://www.legalnovels.in.ua/journal/10-3_2020/10-3_2020.pdf.
- Бодунова О. М. Criminology principles of digitalization of state structures: global experience. *Соціологія права*. 2022. Випуск 1–2 (40–41). С. 7–10. URL: <http://soclaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2022/1-2/1.pdf>.
- Бодунова О. М., Лямзіна О. В. Цифровізація органів державної влади як захід запобігання корупційної злочинності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : наукове фахове видання*. 2022. № 58. С. 27–36. URL: <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/17453>.
- Bodunova O., Yatsyk T., Luhina N. Participation of mass media in detection of crimes in martial law in Ukraine (on the example of Irpin, Kyiv region). *Ірпінський юридичний часопис (спецвипуск)*. 2023. № 2 (11). С. 76–89. URL: https://drive.google.com/file/d/1hOTULJr_-DeqZfurSlx8LoseIN2hBfK2/view.
- Бодунова О. М., Топчій В. В. Система кримінальних правопорушень у сфері інформаційних технологій: міжнародно-правовий вимір. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. № 1(10). С. 187–195. URL: <https://drive.google.com/file/d/1QYxkSzbanceo8gw1YyKwjpoJLPXLx08/view>.
- Бодунова О. М. Історико-правові аспекти виникнення злочинності у сфері інформаційних технологій. *Аналітично-порівняльне законодавство*. 2023. № 1. С. 441–446. URL: http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/APP_01_2023_FINAL.pdf.
- Бодунова О. М. Запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій в умовах воєнного стану в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. № 75, т. 2. С. 83–87. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/276140>.

- Бодунова О. М. Запобігання кібершахрайству у фінансовому секторі. Ірпінський юридичний часопис. 2023. № 3 (12). С. 194–200. URL : <https://drive.google.com/file/d/1wJrT86XsnozaO4W8ST8kYM8JOZFWMqK/view>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рогатинська Ніна Зіновіївна

2. Nina Rohatynska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юзікова Наталія Семенівна

2. Natalia Yuzikova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головкін Богдан Миколайович

2. Bohdan Holovkin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колб Олександр Григорович

2. Oleksandr Kolb

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нікітін Юрій Вікторович

2. Yurij Nikitin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідківська Галина Василівна

2. Halyna Didkivska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

Топчій Василь Васильович

голови ради

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

Топчій Василь Васильович

головуючого на засіданні

Відповідальний за підготовку

Грицюк Ігор Васильович

облікових документів

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна